

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

fo.no

Fellesorganisasjonen (FO) sitt innspill til helse- og omsorgskomiteen - statsbudsjett 2021

Programområde 10.10 Folkehelse

Psykososial trygghet og forebyggende sosialt arbeid er forutsetninger for en god folkehelse, og må være et satsningsområde for å redusere sosiale helseforskjeller. Folkehelse handler om inkludering og deltakelse. FO mener at for å få bukt med sosiale forskjeller i helse og levekår må det arbeides bredt og tverrfaglig. Regjeringen har vektlagt betydelig satsning på helsestasjoner og skolehelsetjenesten, samt barnehager og skoler i form av barnehage- og lærernorm. Dette er positivt, men FO mener det er behov for en tilsvarende satsning og krav til ansatte med sosialfaglig kompetanse.

FO anbefaler:

- **Øk andel ansatte gjennom en målrettet politisk strategi og opptrapping med sosialfaglig kompetanse i kommunalt forebyggende arbeid, i barnehage, skole, videregående skole og nærmiljøarbeid.**

Programområde 10.30 Spesialisthelsetjenesten

Tilstrekkelig kompetanse og kvalitet i tjenestene er vesentlig for å skape pasientens helsetjeneste. FO ser en klar tendens til at helsefaglig personell prioriteres i både spesialisthelsetjenestene og kommunale helse- og omsorgstjenester. Vi mener sosialfaglige profesjoner og kompetanse må verdsettes, prioriteres og etterspørres.

FO anbefaler:

- **Andelen sosialfaglige stillinger i barne- og ungdomspsykiatrien, psykisk helsevern for voksne, rusomsorgen og somatikken må økes.**

Programområde 10.60 Helse- og omsorgstjenester i kommunene

Kompetanse og tjenestekvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming

Personer med utviklingshemming får ikke de helse- og omsorgstjenester de har behov for og krav på. Kvaliteten på tjenestene er lav¹. Tjenestene er ikke individuelt tilpasset, og det er alvorlig kompetansemangel. Personer med utviklingshemming har svakere rettssikkerhet og dårligere levekår enn øvrig befolkning.

FO har kartlagt kompetanse i kommunale tjenester til personer med utviklingshemming². Undersøkelsen viser at kun 10,7 prosent av ansatte tjenestene er vernepleiere. Dette til tross for at denne utdanningen er målrettet for bistand til denne gruppen. Nesten 30 år etter

¹ <https://www.regjeringen.no/contentassets/b0baf226586543ada7c530b4482678b8/no/pdfs/nou201620160017000dddpdfs.pdf>

² <https://www.fo.no/getfile.php/1330664-1598358898/Filer/Rapport%20komp%20i%20tjenester%20til%20utviklingshemmede.pdf>

ansvarsreformen for utviklingshemmede med mål om normalisering og gode levekår er dette nedslående. En forutsetning for å lykkes er kompetanse i tjenestene. Tiltakene som presenteres i forslag til statsbudsjett er langt fra tilstrekkelige. Regjeringen viser til framskrivninger fra Statistisk sentralbyrå over tilbud og etterspørsel etter helsepersonell. Den viser at helse- og omsorgssektoren kan mangle om lag 4 900 vernepleieårsverk fram mot 2035. FO mener anslaget er altfor lavt. Basert på vår rapport mener vi behovet er 20 000 nye vernepleiere. Videre mener vi det må innføres en kompetansenorm i tjenester til personer med utviklingshemning. Minimum 70 % av ansatte må ha relevant helse- og sosialfaglig utdanning, hvorav hovedtyngden skal være vernepleiere. Det betyr økning i antall stillinger med krav til kompetanse på høgskolenivå. Dette er nødvendige endringer i tjenester til personer med utviklingshemning for å sikre forsvarlighet.

Familier med barn som har en utviklingshemning opplever ofte større omsorgsbehov. Et avlastningstiltak fører til at barnet tas ut av foreldrehjemmet og gis et tilbud på en avlastningsinstitusjon, barnebolig eller hos «private» avlastere. Tilbudet er for ensidig, kommer for sent og det er lite tilgjengelig. Familier til barn med funksjonsnedsettelse får ikke informasjon og tjenester de har krav på. Et system som baserer seg på gjentatte søknads- og klageprosesser skaper en skjevfordeling av ytelser til fordel for de utholdende. Derfor må det opprettes egne koordinatorene til familier med barn som har en funksjonsnedsettelse. Koordinatorere må kunne veilede familien gjennom et helhetlig tilbud i kommunen.

Barn og unges psykiske helse

Barn og unges psykiske helse blir dårligere. I tillegg viser Barneombudets nye rapport at tilbudet som gis ikke er godt nok³. Det er bra regjeringen signaliserer de satser på barn og unges psykiske helse, men satsningen er symbolsk. Det må satses større, og midlene må øremerkes.

FO anbefaler:

- **Øke andelen vernepleiere i tjenester til personer med utviklingshemning**
- **Mer til barn- og unges psykiske helse**

Programområde 10.80 Kunnskap og kompetanse

Kommunene har en lovpålagt oppgave med å tilby forsvarlige helse- og omsorgstjenester til sine innbyggere. Oppgaven kan ikke løses uten vernepleiefaglig og sosialfaglig kompetanse. Stortinget har vedtatt kommuners plikt til å knytte til seg leger, sykepleiere, fysioterapeuter, jordmor, helsesøster, ergoterapeut og psykolog. Nå må også sosionomer og vernepleiere lovfestes på lik linje.

Autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer

FO mener det er på høy tid med autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer. Autorisasjon kan bidra til økt tillit, kvalitet og profesjonalitet i tjenestene, og gi økt rettsikkerhet for brukerne av tjenestene barnevernspedagoger og sosionomer arbeider i. FO har tidligere regnet ut at drift av en autorisasjonsordning vil ligge på i underkant av 1,5 millioner kroner årlig.

FO anbefaler:

- **Sosionomer og vernepleiere må lovfestes i helse- og omsorgstjenesteloven**
- **Sett av midler til en autorisasjonsordning for sosionomer og barnevernspedagoger**

Med vennlig hilsen
Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Andreas Pedersen Kikvik
Rådgiver

---

³ <https://www.barneombudet.no/vart-arbeid/publikasjoner/jeg-skulle-hatt-bup-i-en-koffert>